

Beslutsfattare:	Rektor	Beslutsdatum:	2024-11-11
Dokumenttyp:	Policy	Träder i kraft:	2024-11-11
Giltighetstid:	Tills vidare		
Ersätter:	LTU-640-2023		

Språkpolicy för Luleå tekniska universitet

Innehållsförteckning²

1. INLEDNING	3
2. ÖVERGRIPANDE MÅL.....	3
3. UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ.....	4
3.1 UTBILDNINGSPROGRAM.....	4
3.2 KURSER	4
3.3 KURSLITTERATUR.....	5
3.4 KVALITETSARBETE.....	5
4. FORSKNING OCH FORSKARUTBILDNING	6
4.1 KURSER PÅ FORSKARNIVÅ.....	6
4.2 FORSKNINGSKOMMUNIKATION.....	6
4.3 KVALITETSARBETE.....	6
5. MYNDIGHETSSPRÅK OCH ADMINISTRATION	6
5.1 REGLER, RIKTLINJER OCH POLICYS.....	6
5.2 MÖTEN	7
5.3 INFORMATIONSMATERIAL.....	7

1. Inledning

Språket och hur det används spelar en avgörande roll för vårt arbete att uppfylla universitetets långsiktiga vision om att skapa global samhällsnytta. Vi vill ge både anställda och studenter, oavsett deras språkbakgrund, möjlighet att delta i relevanta delar av universitetets kvalitetsarbete och vara informerade om universitetets verksamhet. Genom en ändamålsenlig språkanvändning främjar vi vårt gemensamma mål att bidra till globala samhällsförbättringar. Det är viktigt att vara medveten om att olika situationer kan innebära olika krav på språkkunskaper och att det kan finnas information som inte alltid är tillgänglig på flera språk. Syftet med den här policyn är att ge vägledning och råd kopplat till universitetets språkanvändning.

2. Övergripande mål

Luleå tekniska universitet är en svensk myndighet och har genom språklagen (SFS 2009:600) ett särskilt ansvar för det svenska språkets tillgänglighet, användning och utveckling inom universitetets verksamhetsområden. Huvudspråket är svenska och i universitetets offentliga verksamhet ska språket vara vårdat, enkelt och begripligt.

Luleå tekniska universitet är också en internationell miljö och prioriterar internationalisering. Det betyder att universitetet har verksamheter och samarbeten, forskning och utbildning, som bedrivs på andra språk än svenska, framför allt engelska. Universitetet ska vara en välkomnande miljö och icke-svensktalande medarbetare och studenter ska ges goda förutsättningar att kunna delta i universitetets verksamheter. Det innebär att kommunikationen i vissa sammanhang behöver ske på andra språk än svenska.

De övergripande målen för universitetets språk och dess användning är klarspråk och parallellspråkighet.

Klarspråk innebär att myndighetstexter från universitetet ska ha ett språk som är vårdat, enkelt och begripligt. Vårdat språk innebär att använda officiella rekommendationer, såsom Svenska Akademiens ordlista, Svenska skrivregler och Myndigheternas skrivregler. Enkelt språk innebär att undvika komplexa meningsbyggnader, föråldrade uttryck, förkortningar, facktermer som mottagaren inte förstår samt att undvika att ge ofullständig information. Begripligt språk innebär att noggrant välja vilken information texten ska innehålla, i vilken ordning materialet ska presenteras, hur texten ska delas upp i stycken och hur rubriker ska formuleras. Klarspråk innebär också att anpassa språket efter mottagarens behov.

Parallellspråkighet innebär att svenska och engelska är de primära språken för kommunikation och dokumentation vid universitetet. Valet av språk bör baseras på ändamålsenlighet och utgå från sammanhanget. Parallellspråkighet gör kommunikationen mer inkluderande och främjar en välkomnande kultur för internationella medarbetare och studenter.

3. Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

3.1 Utbildningsprogram

Inför beslut om språkanvändning i en utbildning finns ett antal faktorer att uppmärksamma. Faktorerna inkluderar, men är inte begränsade till:

1. **Utbildningens innehåll och målgrupp:** Språket för en utbildning bör vara i linje med ämnets natur och innehåll samt de förväntade studenternas språkkunskaper. Utbildningar som har svenska som utbildningsspråk får innehålla kurser och kursmoment som ges på engelska.
2. **Internationell inriktning:** Utbildningar som riktar sig till internationella studenter har engelska som undervisningsspråk.
3. **Hänsyn till externa och samhällsliga faktorer:** Universitetet bör ta hänsyn till arbetsmarknadens krav och samhällets mångfald när det beslutar om vilket eller vilka språk som ska användas i utbildningarna. Beslut om språkval bör grundas på en analys av vilket språk som krävs för att möta branschens eller arbetsmarknadens behov och hur språket kan stödja och inkludera olika samhällsgrupper och mångfald.
4. **Pedagogisk kvalitet:** Undervisningsspråket bör stödja högkvalitativ inläring och pedagogisk effektivitet.
5. **Internationellt samarbete:** Engelska används som undervisningsspråk om utbildningsprogrammet ingår i internationella samarbeten, utbytesprogram eller har specifika internationella dimensioner.

3.2 Kurser

Beslut om undervisningsspråk för en enskild kurs, antingen fristående eller som en del av ett program, bör grundas på en omsorgsfull analys av flera faktorer. Faktorerna inkluderar, men är inte begränsade till:

1. **Kursens ämnesinnehåll:** Språket bör vara väl anpassat till kursens ämnesinnehåll och mål för att stödja studenternas förståelse och inläring.
2. **Studenternas språkkunskaper:** Förväntade studenters språkbakgrund och kompetens bör tas med i bedömningen. Språket på kursen får inte utgöra ett onödigt hinder för inläring.
3. **Internationell målgrupp:** Kurser avsedda att attrahera internationella studenter eller har en tydlig internationell inriktning har engelska som undervisningsspråk.
4. **Pedagogisk kvalitet:** Undervisningsspråket bör främja högkvalitativ inläring och pedagogisk effektivitet.

5. **Kursens internationella sammanhang:** Engelska används som undervisningsspråk om kursen ingår i internationella samarbeten, utbytesprogram eller har specifika internationella dimensioner.

3.3 Kurslitteratur

Universitetet uppmuntrar användningen av material, inklusive kurslitteratur och andra undervisningsresurser, på både svenska och engelska i kurser som ges på svenska. Det ger goda förutsättningar för studenterna att utveckla sina akademiska språkfärdigheter på båda språken. Val av kurslitteratur grundas på vad som är mest ändamålsenligt för kursens mål och genomförande, inte huruvida litteraturen finns på svenska eller engelska.

På kurser som ges på engelska är kurslitteraturen normalt endast på engelska. Det kan dock finnas anledning att överväga att i vissa moment på engelska kurser integrera svensk fackterminologi för att gynna både studenter med kunskap i svenska och internationella studenter som siktar på att etablera sig i Sverige.

3.4 Kvalitetsarbete

Universitetets systematiska kvalitetsarbete inom utbildning bedrivs och dokumenteras primärt på svenska. Däremot välkomnas och uppmuntras studenter på utbildningar som inte ges på svenska, att uttrycka sina åsikter och synpunkter på svenska eller engelska, beroende på deras språkpreferens. Internationella studenter erbjuds även möjligheten att besvara kursvärderingar på engelska. För utbildningar som ges på engelska är det möjligt att genomföra programråd på engelska, och protokoll från dessa möten kan skrivas på engelska. För kurser som ges på svenska har läraren möjlighet att själv välja om kursutvecklingsrapporten ska skrivas på svenska eller engelska. Däremot bör kursutvecklingsrapporten för kurser som ges på engelska skrivas på engelska. Dessutom är interna självvärderingar som ingår i fakultetsnämndernas periodiska utvärdering av utbildningsprogram möjliga att skriva på engelska, och muntliga återkopplingsdialoger kan hållas på engelska om så önskas. Det är viktigt att notera att sammanställningar av resultatet från det systematiska kvalitetsarbetet inom utbildning i de flesta fall endast dokumenteras på svenska. Om icke svensktalande studenter önskar information om kvalitetsarbetet inom grundnivå och avancerad nivå strävar universitetet efter att tillhandahålla förklaringar på engelska. Detta ger studenter möjlighet att utöva sitt studentinflytande över utbildningen och förstå hur deras insatser påverkar universitetets kvalitetsarbete.

4. Forskning och forskarutbildning

4.1 Kurser på forskarnivå

Universitetets policy är att kurser på forskarnivå i första hand ska ges på engelska. Universitetet medger dock att det i vissa specifika ämnen eller sammanhang kan finnas starka skäl att erbjuda kurser på andra språk än engelska.

4.2 Forskningskommunikation

I enlighet med högskolelagen (1kap 6§) har forskare och forskargrupper alltid rätt att fritt välja språk för vetenskapliga publikationer och konstnärliga produktioner. Undantaget är avhandlingar, som enligt universitetets riktlinjer alltid skrivs på svenska eller engelska.

4.3 Kvalitetsarbete

Universitetets systematiska kvalitetsarbete inom forskning och forskarutbildning bedrivs och dokumenteras i huvudsak på svenska. Universitetet välkomnar och uppmuntrar dock doktorander och forskare att uttrycka sina åsikter och synpunkter på både svenska och engelska, beroende på deras språkpreferens. Doktorander har även möjlighet att besvara kursvärderingar på engelska, och deras individuella studieplaner kan skrivas på engelska. Dessutom är interna självvärderingar som ingår i fakultetsnämndernas periodiska utvärdering av forskningsämnen möjliga att skriva på engelska, och muntliga dialoger kan hållas på engelska om så önskas. Det är viktigt att notera att sammanställningar av resultatet från det systematiska kvalitetsarbetet inom forskning och forskarutbildning i de flesta fall endast dokumenteras på svenska. Om icke svensktalande medarbetare önskar information om kvalitetsarbetet rörande forskningsämnen och forskarutbildning strävar universitetet efter att tillhandahålla förklaringar på engelska.

5. Myndighetsspråk och administration

Universitetets verksamhet styrs av flera förvaltningsrättsliga lagar och regler. Enligt språklagen är myndighetsspråket svenska. Det innebär att alla myndighetsbeslut skrivs på svenska och att alla har rätt att kommunicera med universitetet på svenska och att universitetet ska kunna svara på svenska. Därutöver strävar universitetet, genom denna språkpolicy, att främja parallellspråkighet och klarspråk. Vid Luleå tekniska universitet är svenska och engelska de huvudsakliga verksamhetsspråken.

5.1 Regler, riktlinjer och policyer

Regler, riktlinjer och policydokument ska upprättas på svenska och alltid översättas till engelska. Automatisk översättningstjänst bör i normalfallet användas vid översättning av

regler, riktlinjer och policydokument. Styrande dokument av stor relevans för studenter och medarbetare, och som innehåller specifika facktermer och juridisk terminologi, till exempel arbetsordning, anställningsordning, antagningsordning, exportkontroll och oredlighet i forskning och andra avvikelser från god forskningssed, bör översättas professionellt eller granskas av en ämnesexpert efter att en automatisk översättningstjänst har använts. Det är viktigt att översättningen av specialiserade termer och juridiska begrepp blir korrekt. I de översatta dokumenten ska det tydligt anges om översättningen är gjord av en automatisk översättningstjänst. Det är alltid den svenska originaltexten som gäller om diskussion uppstår kring översatta styrande dokument. Den engelska översättningen av regler, riktlinjer och policys bör publiceras i närtid till när den svenska versionen publiceras på webben.

5.2 Möten

Universitetet strävar efter att alla anställda och studenter, oavsett språkbakgrund, ska ha möjlighet att delta aktivt och på lika villkor i möten de bjudits in till. Det innebär att mötesorganisationsen bör överväga att hålla mötet på engelska om det finns inbjudna som inte har tillräckliga kunskaper i svenska för att kunna delta på lika villkor, till exempel på planeringsdagar, strategidagar och kollegiemöten.

Möten i beslutande och rådgivande organ ska som huvudregel vara på svenska. Invalda ledamöter och representanter i beslutande och rådgivande organ förväntas ha förståelse för svenska och kunna ta del av material skrivet och presenterat på svenska. Det hindrar inte att mötesdeltagare använder andra språk så länge som alla som deltar vid mötet förstår vad som sägs.

5.3 Informationsmaterial

Universitetets webbplats ska finnas tillgänglig på svenska och engelska. Eventuell översättning av texter avsedda för publicering på webben görs efter en bedömning av relevans och sammanhang.

Centralt informationsmaterial som är av bestående karaktär och som rör medarbetares och studenter rättsliga skydd, säkerhet och arbetsmiljö, ska finnas på svenska och engelska.